

Biuletyn Informacyjny 3/2008

Szanowni Państwo. Mamy świadomość, że nadchodzący okres wakacyjny raczej skłania do planowania urlopu niż mobilizacji naukowej. Redakcja Biuletynu CBMM również udaje się na urlop i zawieszają swoją działalność na okres dwóch miesięcy. Przerwa edycyjna nie oznacza, że w tym okresie nie czekamy na interesujące materiały od Państwa. Kolejny numer Biuletynu ukaże się na początku września. Wszystkim pracownikom Centrum życzymy miłego wypoczynku.

Marek Potrzebowski

W dniu 16 czerwca 2008 roku odbyło się 95 posiedzenie Rady Naukowej naszego Centrum.

Na wstępie krótka ogólna informacja: posiedzenia Rady Naukowej odbywają się co najmniej trzy razy w roku oraz w miarę potrzeby (np. kolokwium habilitacyjne lub inne ważne sprawy). Posiedzenia są organizowane na wniosek Dyrekcji Centrum, za zgodą Przewodniczącego Rady Naukowej. Aktualnym Przewodniczącym w kadencji 2007-2010 jest Pan Profesor Mieczysław Mąkosza (Instytut Chemii Organicznej PAN w Warszawie), Zastępcą Przewodniczącego jest Pan Profesor Jerzy Gębicki (Wydział Chemiczny Politechniki Łódzkiej) a sekretarzem jest doktor habilitowany Piotr Guga. Stałymi organami Rady są Komisje wybierane na pierwszym posiedzeniu Rady w nowym składzie na okres całej kadencji: Komisja ds. Przewodów Doktorskich oraz Komisja ds. Osobowych.

Komisje ds. habilitacji i profesur wybierane są oddzielnie dla poszczególnych przeprowadzanych przewodów.

Na ostatnim posiedzeniu Rady poza różnymi sprawami bieżącymi miały miejsce następujące, znaczące dla Centrum fakty:

W ramach postępowania o nadanie tytułu naukowego profesora Docentowi dr hab. Piotrowi Kiełbasińskiemu członkowie Rady, zgodnie z procedurą, skierowali wniosek do Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów (CK) skąd zostanie przekazany do Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej.

W drugim etapie postępowania w sprawie przewodu habilitacyjnego dr Teresy Basińskiej, zostali wybrani dwaj recenzenci. Dwóch następnych recenzentów wyznaczy Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów.

Najważniejszym punktem posiedzenia Rady było kolokwium habilitacyjne dr. inż. Piotra Gugi. Wg ostatnio obowiązującej procedury tytuł doktora habilitowanego nadaje Rada Naukowa bezpośrednio po kolokwium.

Dlatego też z wielką przyjemnością i satysfakcją GRATULUJEMY Habilitantowi i życzymy jak najszybszego powołania następnej w życiu naukowca Komisji!

Barbara Borecka

Szkoła Spektroskopii NMR – 2008.

9 czerwca 2008 r. w CBMiM PAN odbyło się piąte spotkanie Szkoły Spektroskopii NMR. Organizowane są one corocznie przez prof. Marka Potrzebowskiego w ramach działalności Sekcji Spektroskopii NMR przy PTChem. Tegoroczny zjazd poświęcony był problemom związanym z analizą eksperymentów NMR z wykorzystaniem metod matematycznych. W ramach zajęć odbyły się dwa wykłady pt. :

„Wprowadzenie do mechaniki kwantowej układów spinowych. Reguły ewolucji” i „Cykle fazowe i impulsy PFG. Przykłady prostych sekwencji” wygłoszone przez doktorantów Uniwersytetu Warszawskiego: Krzysztofa Kaźmierczuka i Annę Zawadzką. Prelegenci realizują swoje prace pod kierunkiem prof. Wiktora Koźmińskiego. W odróżnieniu od lat poprzednich, w czasie tegorocznego spotkania zorganizowane zostały zajęcia praktyczne, w czasie których uczestnicy mogli praktycznie wykorzystać nabytą w czasie wykładów wiedzę. Pomimo bardzo specjalistycznego charakteru tegorocznej Szkoły Spektroskopii NMR, zainteresowanie było bardzo duże. W organizowanym zjeździe wzięło udział ponad 50 osób z wielu ośrodków naukowych w całym kraju.

Choć zjazdy Szkoły organizowane są głównie z myślą o rozpropagowaniu wiedzy o spektroskopii NMR wśród młodszego pokolenia naukowców, tegoroczny zjazd, podobnie jak poprzednie, wzbudził również zainteresowanie bardziej doświadczonych pracowników naukowych. Na tej podstawie, można stwierdzić, że zamysł organizowania corocznych zjazdów nie jest chybyony.

Sławomir Kaźmierski

XXXV Konkurs grantowy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Rady Nauki rozstrzygnięty.

Z przyjemnością informujemy, że w XXXV konkursie MNiSzW trzy projekty grantowe, złożone przez pracowników Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN zostały zakwalifikowane do finansowania.

1. Modyfikacja powierzchni materiałów nieorganicznych celem nadania im własności adhezyjnych lub antyadhezyjnych dla drobnoustrojów; N N205 129935,

Dyscyplina naukowa: Technologie Chemiczne oraz Inżynieria Chemiczna i Procesowa.

Kierownikiem projektu jest dr inż. **Witold Zbigniew Fortuniak**.

Wnioskowana kwota: 330 tys. zł

2. Enzymy immobilizowane na nośnikach polisiloksanowych, N N204 131435,

Dyscyplina naukowa: Chemia.

Kierownikiem projektu jest doc. dr hab. **Marek Jarosław Cypryk**.

Wnioskowana kwota: 203 tys. zł.
N N204 131335,

Dyscyplina naukowa: Chemia.

Kierownikiem projektu jest prof. dr hab. **Marek J. Potrzebowski**.

Wnioskowana kwota: 287 tys. zł.

Szczegółowe informacje o konkursie możecie Państwo znaleźć na stronie :

<https://osf.opi.org.pl/app/adm/start.do>

Marek Potrzebowski

Wizyta profesora Jana Michalskiego i dra Wojciecha Dąbkowskiego w Niemczech

Na zaproszenie **Deutsche Forschung Gemeinschaft** Profesor Jan Michalski wspólnie z dr Wojciechem Dąbkowskim przebywali (8-13 czerwca 2008) jako goście w niemieckich ośrodkach naukowych:

w Braunschweig (Institut für Anorganische und Analytische Chemie der TU Braunschweig **prof. dr Wolf-Walter du Mont**).

w Mainz, (Institut fuer Organische Chemie Universitaet Mainz **prof. dr Horst Kunz**).

w Goettingen, (Institut fuer Organische und Biomolekulare Chemie Georg-August-Universitaet **prof. dr Lutz F. Tietze**).

Pobyt w powyższych ośrodkach naukowych dał nam na możliwość konfrontacji planów badawczych projektowanych w Łodzi z nowymi tendencjami w dziedzinie chemii fosforu. Dotyczy to układów o znaczeniu biologicznym oraz

syntezy chiralnych ligandów dla katalizatorów metaloorganicznych. Koszty naszego pobytu pokryte zostały przez Deutsche Forschung Gemeinschaft

Wojciech Dąbkowski

XV International Conference on Chemistry of phosphorus compounds (25-30 May 2008, Saint-Petersburg)

Profesor Jan Michalski został zaproszony do wygłoszenia wprowadzającego plenarnego wykładu pt. „Interaction of phosphorus and silicon chemistry in synthesis and catalysis” na XV INTERNATIONAL CONFERENCE ON CHEMISTRY OF PHOSPHORUS COMPOUNDS, (25-30 MAY 2008, Saint-Petersburg). W referacie omówione zostały najnowsze odkrycia w dziedzinie syntezy połączeń zawierających układ P-C dokonanych w zespole dr W. Dąbkowskiego. Jest to nowe dogodniejsze od klasycznej reakcji Arbusowa przegrupowanie estrów trikordynacyjnego fosforu w układy terakordynacyjne P-C w obecności katalitycznych ilości halogenków sililowych.

Konferencja dała możliwość zapoznania się z nowymi tendencjami w chemii fosforu a w szczególności z tymi, w których zaangażowane są zespoły badawcze rosyjskie i ukraińskie.

Wojciech Dąbkowski

Goście Centrum

W ramach działalności Komisji Współdziałania Nauk Chemiczno-Biologiczno-Medycznych oraz Komisji Biotechnologii przy Łódzkim Oddziale PAN, na zaproszenie profesor Barbary Nawrot, w dniach 5-7 maja br. odwiedził n. Centrum Dr Kenneth H. Lundstrom, wysokiej klasy specjalista w zakresie terapii genowej ze szwajcarskiej firmy Creative Business, Coppet. Dr Lundstrom, wygłosił wykład pt.: „ALPHAVIRUS VECTORS IN BIOTECHNOLOGY AND GENE THERAPY”. Wykład został zorganizowany na terenie Wydziału Biotechnologii i Nauk o Żywności Politechniki Łódzkiej, i zgromadził szerokie grono słuchaczy zarówno spośród pracowników, doktorantów, jak i studentów łódzkich ośrodków akademickich i naukowych. Dr Lundstrom przedstawił propozycję współpracy pomiędzy CBMiM PAN i Creative Business w zakresie terapii genowej chorób nowotworowych.

W dniu 17 czerwca br. gościem Centrum był Prof. dr hab. Henryk Koroniak, kierownik Zakładu Syntezy i Struktury Związków Organicznych na Wydziale Chemii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Profesor Koroniak, wybitny specjalista w zakresie związków fluoroorganicznych, wygłosił wykład pt.: „FLUOROWANE ALKENYLOWE POCHODNE PIRYMIDYN I PURYN”. Po wykładzie odbyła się ożywna dyskusja związana z prezentowanymi wynikami. Wyłoniła się także możliwość współpracy pomiędzy UAM i CBMiM w zakresie badania biologicznych aktywności nowych, fluorowych pochodnych nukleozydów.

Barbara Nawrot

Konferencje

W dniach 8 - 13 czerwca 2008 r. w Českim Krumlovie odbyło się XIV Symposium Chemii Komponentów Kwasów Nukleinowych (XIVth Symposium on Chemistry of Nucleic Acid Components). Symposium odbywało się w XVII-wiecznej kolegiacie jezuickiej zaadaptowanej na hotel, w średniowiecznym miasteczku Český Krumlov położonym w południowej części Czech (Bohemia). Historyczna atmosfera tego miejsca doskonale harmonizowała z najnowszymi osiągnięciami naukowymi prezentowanymi podczas Symposium, które organizowane jest co trzy lata przez pracowników Zakładu Chemii Kwasów Nukleinowych Instytutu Chemii Organicznej i Biochemii Czeskiej Akademii Nauk w Pradze.

W Symposium wzięło udział 120 naukowców z całego świata, a wykłady plenarne wygłosili m.in profesorowie: Tomas Cihlar (Gilead Sciences, United States), Michael Gait (Cambridge, United Kingdom), Jyoti Chattopadhyaya (Department of Bioorganic Chemistry, Uppsala University), Marc M. Greenberg (Johns Hopkins University, United States), Ronald Micura (University of Innsbruck, Austria), Krzysztof W. Pankiewicz (University of Minnesota, United States), Robins Morris J. (Brigham Young University, United States), Mitsuo Sekine (Tokyo Institute of Technology, Japan) oraz Wojciech J. Stec (CBMiM PAN).

Wygłoszono 15 wykładów plenarnych w obrębie czterech głównych tematów: organicznej syntezy nukleozydów, nukleotydydów i oligonukleotydydów, chemii medycznej i farmakologii, biochemii i biologii chemicznej oraz chemii fizycznej i biofizyki kwasów nukleinowych. Wygłoszono także ponad 40 krótszych prezentacji ustnych oraz zorganizowano sesję plakatową. Podczas tegorocznego Symposium specjalną nagrodę im. Františka Šorma, przyznaną co trzy lata wybitnym specjalistom w zakresie chemii i struktury kwasów nukleinowych, otrzymał profesor Jyoti Chattopadhyaya z Uniwersytetu w Uppsali, Szwecja. Z naszego Centrum w Symposium uczestniczyły cztery osoby. Profesor Wojciech Stec wygłosił wykład plenarny zatytułowany

„Oxathiaphospholane Ring-Opening Condensation: From Oligo(nucleoside phosphorothioate)s to P-Chiral Analogues of Nucleoside Polyphosphates”, natomiast profesor Barbara Nawrot zaprezentowała komunikat „Modulation of Silencing Activity of siRNA by Chemical Modifications”. Podpisane pod tym tekstem doktorantki CBMiM zaprezentowały wyniki swoich badań w postaci plakatów.

Kolejne Symposium z tej serii odbędzie się z trzy lata, również w Českim Krumlovie. Serdecznie polecamy wszystkim zainteresowanym wzięcie udziału w tym naukowym wydarzeniu!

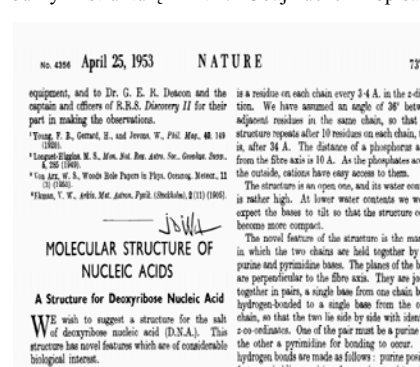
Český Krumlov - widok na Zamek

Agata Jagiełło, Katarzyna Kulik

Wizyta dra Jamesa Watsona w Polsce

Istotnym wydarzeniem dla polskiego środowiska naukowego była tygodniowa wizyta dr Jamesa Watsona w kilku ośrodkach akademickich w Polsce (Warszawa, Lublin, Kraków). Dr Watson wraz z Francisem Crickiem odkryli strukturę DNA. Obaj uczeni opisali swoje epokowe odkrycie w

jednostronicowym liście do Redakcji czasopisma *Nature* opublikowanym 25 kwietnia 1953 roku (fragment tej publikacji wraz z autografem dr Watsona na fotografii obok). W dziewięć lat później ich osiągnięcie zostało uhonorowane Nagrodą Nobla w dziedzinie Fizjologii i Medycyny (wraz z Maurice'em Wilkins'em). Dr Watson przybył do Polski na zaproszenie dr Henryka

Cioczka, nowojorskiego lekarza onkologa polskiego pochodzenia. To właśnie dzięki jego wielkiemu osobistemu zaangażowaniu udało się namówić wiekowego już (właśnie skończył 80 lat) dra Watsona na odbycie tej podróży. Niemalą rolę w sfinalizowaniu tej pierwszej, dotychczas nie udającej się zorganizować wizyty odegrał przyjaciel dra Watsona, towarzyszący Mu w tej podróży profesor Waław Szybalski. Profesor Szybalski, absolwent Politechniki Lwowskiej (1939-44) oraz Politechniki Gdańskiej (1945-49) jest pionierem nowoczesnej biologii molekularnej, biotechnologii i terapii genowej, od ponad 40 lat pracującym w Stanach Zjednoczonych.

Miałam zaszczyt znaleźć się na liście gości zaproszonych przez JM Rektora Uniwersytetu Medycznego w Lublinie na spotkanie z dr Watsonem. To było niezwykle spotkanie. W wykładzie zatytułowanym „Lessons for Life” dr Watson niewiele mówił o odkryciu struktury DNA, a więcej o swoich zasadach życiowych, którymi kierował się w życiu nie tylko naukowym, ale i w życiu pisarza, bo tym zajmuje się od ponad 35 lat (napisał 9 książek naukowych i popularno-naukowych dotyczących genetyki i biologii molekularnej). Dr Watson uważa, że w życiu badacza najważniejszy jest cel, do którego się zmierza. Praca naukowa musi dawać satysfakcję; w przypadku niepowodzenia warto zrobić przerwę (tutaj wspominał o tenisie, który do tej pory uprawia!), po to, aby ze zdwojoną ciekawością i energią wrócić do swoich badań. Studentom radził siadać na wykładach w pierwszym rzędzie i wykazywać wielką ciekawość i aktywność w zadawaniu nawet trudnych pytań, oczywiście jeśli omawiany temat jest dla nich ważny i interesujący. Dr Watson, jak twierdzi, nigdy nie dopisywał swojego nazwiska do publikacji swoich doktorantów. Zażartował też, że naszą pracę najlepiej znają nasi competitors! Pomimo, że sam oddał próbkę swojego DNA w programie *Human Genome Sequencing*, nigdy nie chciałby znać odpowiedzi na pytanie czy ma skłonność do zapadnięcia na chorobę Alzheimera. Uważa, że raczej nie powinno się starać poznać sekwencji swojego genomu, w którym może być zapisana przyszłość, bo wtedy życie stanie się mniej ciekawe. Przesłaniem dr Watsona do zgromadzonej młodzieży było stwierdzenie, że *learning „why” (an idea) is more important than learning „what” (a fact)*.

Tuż po wykładzie. Od lewej stoją: lek. med. Maria Cioczek, profesor Wacław Szybalski, mgr Krzysztof Borkowski, pisząca te słowa Barbara Nawrot, dr James Watson, profesor Jan Barciszewski, dr hab. Lucyna Woźniak, dr Aleksander Jankowski oraz dr Henryk Cioczek.

Po wykładzie Noblista chętnie odpowiadał na pytania i podpisywał swoje książki i artykuły. Nie odmawiał też prośby o wspólną fotografię, o czym świadczą dwie z nich dołączone do niniejszego komentarza. Takie jak to wydarzenie na długo, jeśli nie na zawsze, pozostanie w pamięci tych, którzy swoją drogą naukową budują na przełomowym odkryciu tego wybitnego badacza i człowieka

Na wspólnej fotografii podczas uroczystej kolacji w Pałacu „Wierchowiska” – posiadłości rodzinnej Cioczków

Barbara Nawrot

Aktualności

W dniach 20 i 23 czerwca br. w Zakładzie Chemii Bioorganicznej odbyła się Sesja Sprawozdawcza za I półrocze 2008 r. 25 pracowników naukowych Zakładu sprawozdawało się z przeprowadzonych w tym okresie badań i osiągniętych wyników.

Wiadomości Biblioteczne

I. W okresie urlopowym biblioteka zmienia godziny pracy:

14-31 lipca

poniedziałek – czwartek

9⁰⁰ - 17⁰⁰

piątek

8⁰⁰ - 16⁰⁰

1-29 sierpnia

poniedziałek – piątek

9⁰⁰ - 16⁰⁰

II. "Wyszukiwarka" wiedzy technicznej zgromadzonej w polskiej dokumentacji patentowej oraz w blisko 60 milionach dokumentów patentowych dostępna jest pod adresem: <http://pl.espacenet.com>

III. W bibliotece dostępna jest baza bibliograficzna pracowników CBMiM PAN, zawierająca wykaz wszystkich publikacji poczynając od roku 1972.

IV. W najbliższej przyszłości chcemy stworzyć bazę prac doktorskich i habilitacyjnych pracowników. Prosimy o przekazywanie tych prac w formie elektronicznej do biblioteki.